Programma Kansen voor West III periode 2022-2029

kansen voor west

Programma Kansen voor West III periode 2022-2029

Op 1 juni 2022 gaat de derde editie van het programma Kansen voor West van start. Kansen voor West is een Europees, economisch stimuleringsprogramma voor het bevorderen van de concurrentiekracht in West Nederland. Het is de derde editie en net zoals de twee voorgaande is het programma voor en door de vier Randstadprovincies (Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en de vier grootste steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht). Kansen voor West III wordt gefinancierd uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, aangevuld met rijkscofinanciering en financiering van publieke en private partijen.

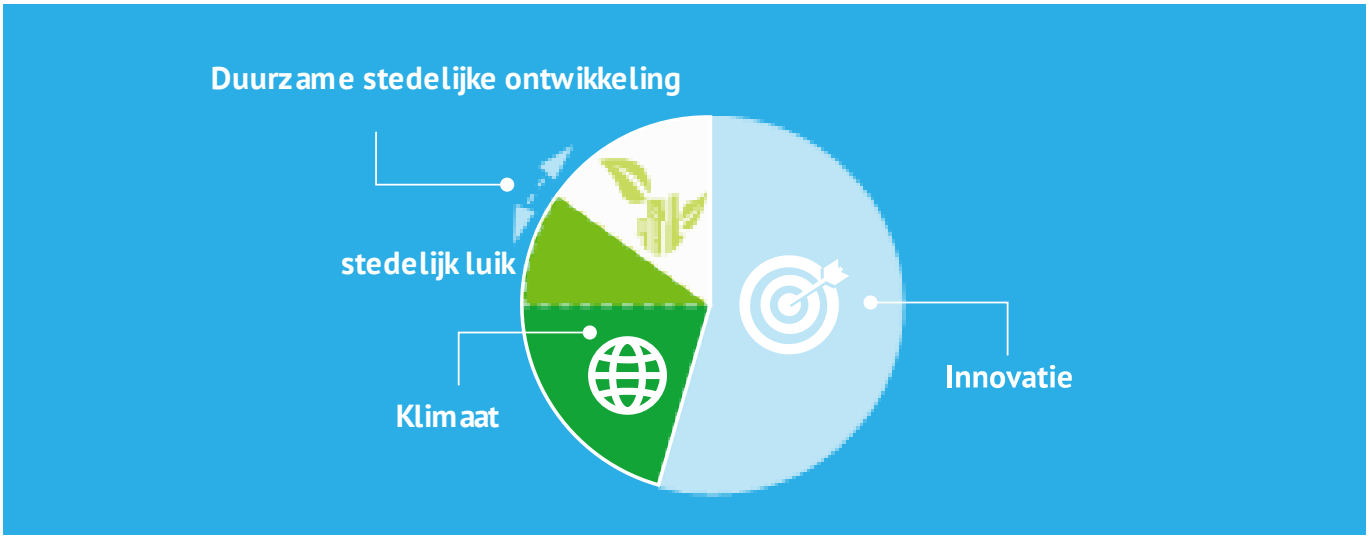
Het programma zal niet in één keer volledig worden opengesteld. Vier jaar lang, twee keer per jaar volgt er een openstellingsmoment, waarop diverse calls worden gelanceerd. De eerste ronde voor het indienen van aanvragen gaat in op 1 juni 2022. De totale programmaduur is van 1 juni 2022 tot en met 31 december 2029. Dat wil zeggen dat alle projecten op 31-12-2029 moeten zijn afgerond en alle kosten gemaakt en betaald moeten zijn.

Het programma Kansen voor West heeft drie beleidsdoelstellingen (prioriteiten) met daaronder nog specifieke doelstellingen waar de komende jaren de openstellingen (voor aanvragen) op gericht zullen worden. Op de website www.kansenvoorwest.nl zal voortdurend de meest actuele informatie te vinden zijn.

Laat u inspireren door deze samenvatting en zeker ook informeren door onze steunpunten in uw regio. Zij kunnen inhoudelijk dieper ingaan op het programma en wat de mogelijkheden voor u zijn. De steunpunten vindt u op de website www.kansenvoorwest.nl

Het programma kent drie type instrumenten. Het hoofddeel betreft subsidies. Daarnaast worden financieringen in de vorm van leningen en deelnemingen ondersteund. Tot slot worden ook voucherarrangementen ondersteund.

Zoals ook in de vorige twee edities zit er in het programma een specifiek stedelijk luik (samen een kwart van het programma) gericht op de gebieden in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

Prioritaire as 1: ***Innovatie***

*Een **slimmer** Europa door de bevordering van een **innovatieve** en slimme economische transformatie.*

Met als specifieke doelstelling:

Versterking van de onderzoeks- en innovatiecapaciteit en invoering van geavanceerde technologieën.

Voor innovatie wordt een mix beoogd van subsidies en financieringsinstrumenten waarbij ook financiering beschikbaar gesteld zal worden voor innovaties in de hogere TRLS (Technological Readiness Levels). Extra focus wordt gelegd op het in kaart brengen van obstakels die een brede implementaties kan belemmeren, daarbij ook uitdrukkelijk ook de Human Capital aspecten meenemend.

De belangrijkste doelgroepen:

Iedere partij die nodig is voor een brede en succesvolle innovatie implementatie met een focus op het MKB.

Er zijn binnen innovatie 3 actielijnen geformuleerd, daarvan zijn de eerste twee een herhaling vanuit Kansen voor West II.

Actielijn 1-Valorisatie:

Valorisatie gericht op het vergroten van het aandeel innovatieve en vermarktbare producten, processen en diensten; denk hierbij aan samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen gericht op de proof of concept fase van innovaties in bijvoorbeeld **fieldlabs**. Maar ook de ontwikkeling en doorontwikkeling van fieldlabs zelf. Valorisatieprojecten in het brede spectrum van alle fasen van het innovatieproces zijn mogelijk, maar ook projecten waarbij doorbraakinnovaties in de hele waardeketen worden uitontwikkeld. Primair richt het programma zich bij deze actielijn op passende consortia met samenwerkingsverbanden, maar innovatieprojecten van één ondernemer zijn ook mogelijk.

Qua thema's is het belangrijk dat projecten passen binnen het ***missiegedreven innovatiebeleid***, zoals dat aan de basis ligt van de **Regionale Slimme Specialisatie Strategie** van West Nederland. Daarin komen de volgende specialisaties naar voren, waarop we in West Nederland onze concurrentiepositie verder willen versterken:

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

Specialisaties uit RIS WEST

- Precisie- en kringlooplandbouw
- luchtvaart- en droneontwikkeling
- Internet of Things (5G en verder)
- Deltatechnologie
- Cyber security
- Smart industry en maintenance
- Smart health
- Smart farming (ook klimaatonafhankelijke vertical farming)
- Watermanagement
- Klimaatadaptatie
- Slimme energiesystemen en mobiliteit
- Daarnaast Artificial Intelligence in brede zin, alsmede meer specifieke sleuteltechnologieën, zoals voor West Nederland met name kwantumtechnologie.

Actielijn 2- Het vergroten van het investeringsvermogen voor innovatie in het Mkb.

Hiervoor kunnen nieuwe en bestaande financieringsinstrumenten aanvragen indienen om fondskapitaal te versterken, waarmee ze leningen en participaties in innovatieve ondernemers kunnen verstrekken, die nog niet in aanmerking komen voor volledige financiering door de private markt maar nodig zijn om door de zogeheten Valleys of Death te komen.

MKB Kapitaal.
Denk aan de Proof of Concept- en participatiefondsen van de Regionale Ontwikkelmaatschappijen.

Actielijn 3- Innovatieversnelling.

Steun houdt regelmatig eerder op dan de fase waarin een innovatie marktwaardig is. Steeds vaker zijn er belemmeringen die een brede implementatie van een innovatie in de markt nog in de weg staan in de laatste fase voor marktintroductie. De brede implementatie van innovaties beter mogelijk maken is misschien wel de belangrijkste opgave voor het Kansen voor West III programma. Daarom willen we ook graag projecten met innovaties door die laatste fase doorhelpen.

Denk aan projecten gericht op expertise voor het opschalen en inrichten van de productiecapaciteit en voor de afnemer ontwikkelen van blauwdrukken, aanpassen bedrijfsprocessen voor de implementatie van nieuwe technologieën.

Maar denk zeker ook aan projecten die andere obstakels aanpakken. Zoals bijvoorbeeld het meenemen van zorgverzekeraars en aan de werkvloer van de afnemer bij zorginnovaties.

Tot slot het Human Capital aspect. Vaak moet aan de knoppen gedraaid worden van opleiders, om- en bijscholingstrajecten en wet- en regelgevers, omdat die het technische tempo van de innovatie niet automatisch volgen. Door die partijen mee te nemen in de laatste fase van het ontwikkeltraject wordt de kans op succesvolle implementaties van innovaties aanzienlijk vergroot. Naar die projecten zijn we op zoek in deze actielijn.

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

Prioritaire as 2: ***Groener en Koolstofarm***

*Een **groener, koolstofarm** Europa door de bevordering van een schone en eerlijke energietransitie, groene en blauwe investeringen, de circulaire economie, aanpassing aan de klimaatverandering, risicopreventie en risicobeheer.*

De belangrijkste doelgroepen:

Bedrijven en organisaties gericht op bedrijven, woningbouwcorporaties, eigenaren van vastgoed en overheden. Speciaal opgerichte coöperaties of andere samenwerkingsverbanden gericht op energietransitie.

Kennisinstituten, energiemaatschappijen, netbeheerders, warmtebedrijven, stichtingen, verenigingen, bewonersorganisaties en overheden.
Kortom elke organisatie die een rol speelt bij de energietransitie met een focus op MKB en MidCap.

Met vier specifieke doelstellingen:

1- *Bevorderen van energie-efficiëntie maatregelen en verminderen CO_2 uitstoot*

- Om een volledig emmissieloze industrie te krijgen, die ook nog eens volledig op niet-fossiele basis (en circulair) draait, zijn forse investeringen nodig in de aanpassingen in gebouwen, productieprocessen en machines.

  Er zijn voldoende innovatieve concepten ontwikkeld die onder dit programma verder doorontwikkeld en uitgerold kunnen worden en bijdragen aan een
  actielijn 1 : gedecarboniseerde emissieloze industrie

  Denk aan projecten waarbij onderzocht wordt hoe bijvoorbeeld waterstof op grote schaal kan fungeren als energiedrager voor asfaltproduktie of projecten waarbij een productieproces verduurzaamd wordt. Haalbaarheidsstudies; investeringen in de aanpassing van productieprocessen en inhuur van advies gericht op dit specifieke doel.

- Daarnaast zal voor het bereiken van de transitiedoelen ook
  actielijn 2: de bestaande bouw aangepast moeten worden om het totale energieverbruik te verlagen en aansluiting op niet-fossiele bronnen mogelijk te maken.

  Denk hierbij aan pilots met nieuwe methoden voor isolatie. Demonstratie- maar zeker ook echte uitrol projecten van innovatieve oplossingen.

  Ook draagvlakcreatie voor de transitie in de wijk, zoals transitielabs, demonstratieprojecten of andersoortige projecten die bijdragen aan het bewustzijn en draagvlak voor de transitie zijn met name

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

binnen de GTI gebieden van de G4 zeer welkom. Gekoppeld aan de GTI-doelstellingen binnen dit programma: energietransities en het circulair maken van een gebied.

2- *Bevorderen van Hernieuwbare Energie*
Het aandeel van het totale energieverbuik dat gebaseerd is op hernieuwbare energie is in West ver onder de doelstellingen van de EU. Investeren in het beschikbaar krijgen en gebruiken van hernieuwbare vormen van energie blijft daarom nodig. Uitrol van innovatieve toepasbare concepten waarbij diverse bronnen gecombineerd worden en er een weerbaar systeem ontstaat is de essentie. Geothermie, aquathermie en waterstof zijn daarbij voor West kansrijke vormen maar elke hernieuwbare vorm is welkom.

Binnen deze specifieke doelstelling is één actielijn geformuleerd:

Actielijn: Het stimuleren van hernieuwbare energieconcepten.

Denk hierbij aan implementatieprojecten gericht op de transitie naar duurzame brandstoffen en energiebronnen zoals waterstof en projecten voor de aanleg van voldoende infrastructuur voor succesvolle benutting van geothermie en aquathermie. Ook projecten gericht op slimme toepassingen van duurzame brandstoffen en hernieuwbare energiebronnen vallen binnen deze doelstelling

3- *Ontwikkelen van slimme energie systemen, grids en opslag.*
Minder- en slimmer gebruik van energie blijft een integraal onderdeel van het energiebeleid dat naast de vorige twee specifieke beleidsdoelen (minder energieverbruik en hernieuwbare vormen gebruiken) noodzakelijk is om de transitiedoelen te halen. Daarbij is enerzijds opslag essentieel, soms zal er wamte te veel zijn en soms te weinig en anderzijds data en systemen die vraag en aanbod van energie beter afstemmen. KvW II heeft hier aan succesvolle projecten gewerkt in 2014-2020, die verder doorontwikkeld en opgeschaald kunnen worden. Om de Nederlandse afhankelijkheid van gas te verminderen, zal er de komende jaren flink geinvesteerd moeten worden in warmtenetten en warmte koude opslag (WKO).

Binnen deze specifieke doelstelling is één actielijn geformuleerd:

Actielijn: Het investeren in slimme systemen en energieopslag.

Denk hierbij aan haalbaarheidsstudies; investeringen in de aanleg en ontwikkeling van warmtenetten en de doorontwikkeling en uitrol van efficiënte opslagsystemen, voor bijvoorbeeld waterstof, CO2 voor hergebruik, zonne-energie; restwarmte.

4- *Bevorderen van de transitie naar een circulaire economie*
West is goed op weg met het circulair maken van de economie, maar nog ver verwijderd van de doelstelling om in 2030 grotendeels en in 2050 volledig circulair en zero-waste te zijn. Heel veel processen en technologiën zijn nodig om deze situatie te bereiken. In KvW II zijn al succesvolle concepten uitgetest, die de volgende fase van opschaling in kunnen. Publieke Investering is daarvoor nodig, samen met bedrijven, om te voorkomen dat de transitiesnelheid vertraagd.

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

Binnen deze specifieke doelstelling zijn drie actielijnen geformuleerd:

Actielijn 1: Ontwikkelen en opschalen van reeds in pilot en testopstellingen bewezen circulaire toepassingen volgens het R-model.

Denk aan circulaire toepassingen in de productieketens, maar ook in de bouw. Het R-model (refuse, reduce, redesign, re-use, repair, refurbish, remanufacture, repurpose, recycle en recover. Fieldlabs ter ondersteuning bij een volgende ontwikkelfase, bijvoorbeeld bij het industrieel ontwerp voor een eerste productie-unit of een demoplant.

Actielijn 2: Investeren in materiaal- of productieprocesaanpassingen die leiden tot een hogere mate van recycling, inclusief de herwinning van kostbare grondstoffen.

Denk hierbij aan het vervangen van op fossiele brandstoffen gebaseerd materiaal (plastics bijvoorbeeld) in duurzame en recyclebare materialen (bamboecomposiet bijvoorbeeld). Ook het inpassen van deze nieuwe materialen in de klassieke productieprocessen. Ook projecten gericht op het winnen van grondstoffen uit afval en andere reststromen of de ontwikkeling van recyclebare producten (zoals plastics).

Actielijn 3: Investeren in oplossingen en mechanismen ter bevordering van draagvlak voor de circulaire economie.

Denk aan brede pilotprojecten, waarbij de bewoners betrokken worden bij het testen van nieuwe circulaire concepten en processen. Het ontwikkelen van transitiehubs waar nieuwe technologie wordt gedemonstreerd, kennis wordt overdragen, trainingen of opleidingen kunnen worden aangeboden. Kleinschalige bedrijven die zich vestigen in de wijk. Ook de lokale inzet van lokaal beschikbare reststromen door een ketensamenwerking. Daarnaast de ontwikkeling van place-based circulaire bouw- en sloopconcepten.

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

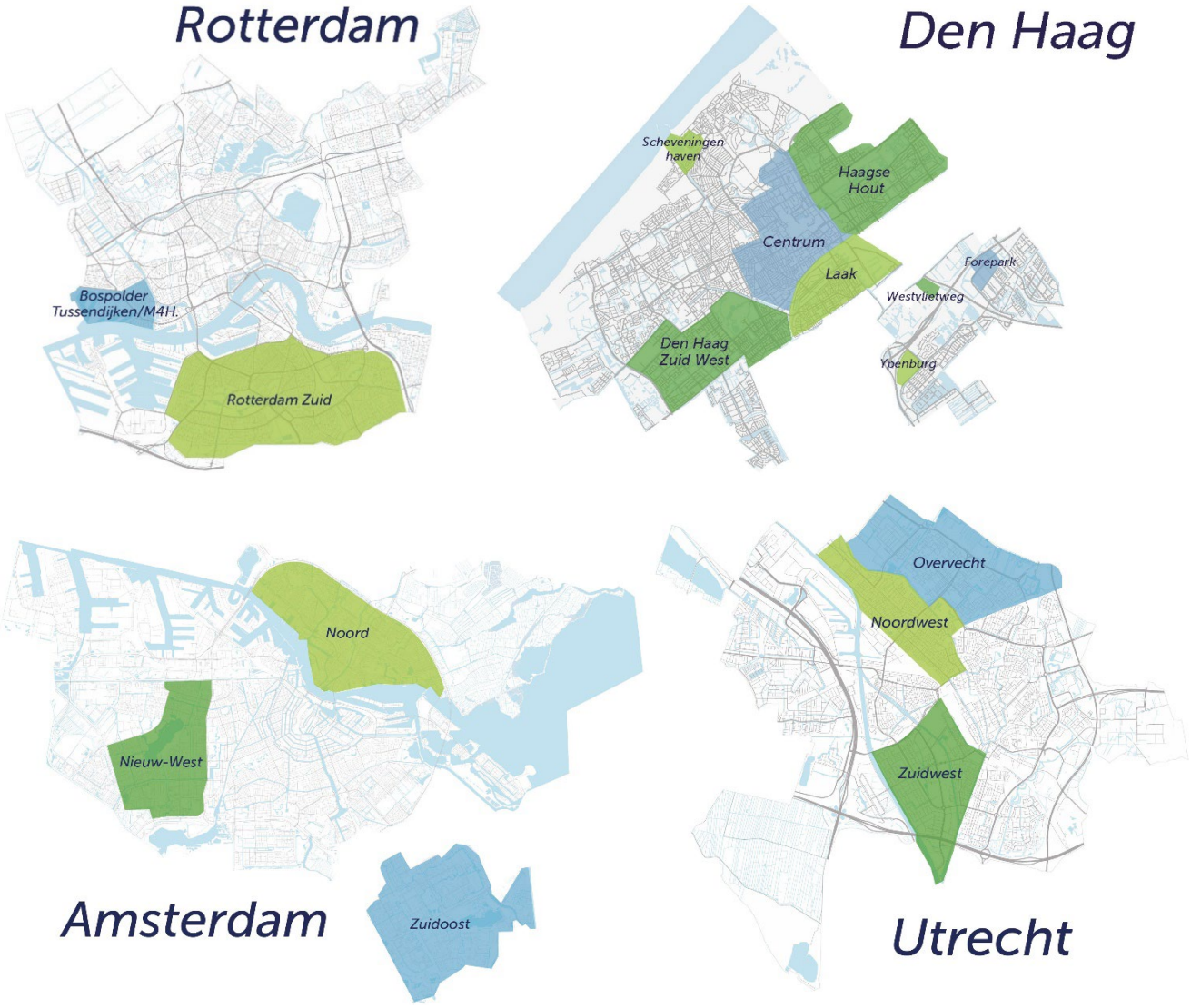
De verspringing in cijfers van prioriteit 2 naar 5 komt voort uit de keuze van Kansen voor West welke delen van het grotere Europese programma er gebruikt worden in onze regio. Met andere woorden; 3 en 4 worden niet in Nederland ingezet maar er wordt wel hetzelfde volgnummer (5) aangehouden als verwijzing naar het grotere Europese programma.

Prioritaire as 5: ***Europa dichter bij de burgers***

Europa dichter bij de burgers *brengen door de duurzame en geïntegreerde ontwikkeling van stads-, plattelands- en kustgebieden en door lokale initiatieven te bevorderen.*

Deze doelstelling is uitsluitend voor de geselecteerde GTI gebieden in de G4 steden. Deze gebieden zijn geselecteerd op basis van de relatief lage sociaal economische positie en hebben daardoor een extra opgave om mee te komen in de transitieopgave.

Zie in de steden de weergegeven GTI gebieden:

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

De belangrijkste doelgroepen:

De actielijnen van het stedelijke programma zijn gericht op meerdere verschillende doelgroepen.

Bij projecten in Actielijn 1 is de doelgroep de bewoners en ondernemers in de afgebakende transitiegebieden. Deze brede doelgroep wordt door de interventies geraakt, waar de begunstigden waarschijnlijk meer bestaan uit rechtspersonen die voor de doelgroep aan de slag gaan dan wel andere organisatievormen.

Bij Actielijn 2 is de doelgroep van de interventies de ondernemers, overheden, scholen en alle type werkgevers in de afgebakende transitiegebieden die aan de slag gaan met betere randvoorwaarden om het onbenut arbeidspotentieel en kwetsbare werkenden/werknemers "bruikbaar" te houden en krijgen voor de mismatchverkleining. Samenwerkingsverbanden waarin de diverse partijen (opleiders-overheid en bedrijfsleven) zijn vertegenwoordigd hebben de voorkeur.

Met als specifieke doelstelling:

Bevordering van de geïntegreerde sociale, economische en ecologische/duurzame ontwikkeling, cultureel erfgoed, toerisme en veiligheid in stedelijke gebieden.

In de gekozen stedelijke gebieden zien we, naast de verdergaande economische tweedeling, dat de bewoners niet voldoende kunnen meekomen in de grote transities. Het maatschappelijk draagvlak voor deze veranderingen raakt daardoor in het gedrang. Ook de kans om te kunnen profiteren van deze transities wordt voor grote groepen kleiner. De geïntegreerde aanpak beoogt het 'meenemen' van de mensen uit ontwikkelgebieden met een transitieopgave. Dit moet ertoe leiden dat het draagvlak voor de uiteindelijke oplossingen vanuit bijvoorbeeld zorginnovatie, circulariteit of energie-efficiency toeneemt. Juist hier heeft de mismatch op de arbeidsmarkt ook tot gevolg dat de grootste groep niet meedoet in het arbeidsproces, terwijl juist zij kansen hebben om in de werkgelegenheid die door de transities ontstaat een rol te spelen.

Binnen deze specifieke doelstelling zijn de volgende actielijnen geformuleerd:

Actielijn 1: Bevorderen van de transities in de GTI-gebieden.

Denk aan gebiedsgerichte stimulans en draagvlak onder bewoners en ondernemingen die moeite hebben met het meekomen in de maatschappelijke uitdagingen en transities.

De beste oplossingen voor de omgeving door een nieuwe sociale innovatieve aanpak. Het draait hier grotendeels om de transitie naar circulair en energie.

Een zo veel mogelijk geïntegreerde aanpak op het terrein van gezondheid, digitalisering, veiligheid, wonen en participatie naar een weerbare economie voor deze gebieden en het verkleinen van achterstanden ten opzichte van de rest van de stad. Gebruikmaken van bewustwordingscampagnes en trajecten.

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

Gezamenlijke plannen en afspraken om een wijk duurzamer, gezonder (minder fijnstof bijvoorbeeld) en veiliger te maken.

Primair doel is zoveel mogelijk partijen in de actieve particpatiestand te zetten in deze wijken.

Actielijn 2: Versterken arbeidspotentieel gekoppeld aan transities in GTI-gebieden.

Hierbij gaat het om het bevorderen van sociale inclusie en de bestrijding van armoede door het bevorderen van arbeidsmobiliteit.

Het tegengaan van de kwantitatieve en kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt. Bijscholing en koppelen aan de werkgelegenheid.

Stagefaciliteiten tot het bevorderen van sociaal ondernemerschap.

Bepaalde beroepen die als onaantrekkelijk worden gezien, aantrekkelijk maken.

Mensen omscholen naar kansrijke banen en sectoren van de nieuwe economie.

Vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar aansluiten door het in kaart brengen van krimp- en groeisectoren, het oplossen van knelpunten bij specifieke branches, clusters.

Ontwikkeling van vaardigheden, in samenwerking met kennis- en onderwijsinstellingen door de koppeling van vraag en aanbod met het onderwijs en de arbeidsmarkt.

Nieuwe meer digitale vormen gebruiken om de partijen en bewoners in de GTI-gebieden te betrekken.

Nawoord

In Rotterdam is de managementautoriteit van waaruit het programma wordt uitgevoerd. De 8 partners *Randstadprovincies **(Noord- en Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en de vier grootste steden (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht)** kortweg de P4G4, zijn de eigenaren van het programma en hebben elk een eigen steunpunt. Binnen de steden Amsterdam, Utrecht en Den Haag is er ook een programmabureau waar het eigen stedelijk deel van Kansen voor West wordt uitgevoerd.*

Middels deze samenvatting denken wij een heldere omschrijving te geven maar er zijn ongetwijfeld vragen. Zoals eerder genoemd kunt u in uw regio bij een steunpunt van gedachten wisselen. Kijk op www.kansenvoorwest.nl bij de het programma voor periode drie. In het menu ziet u de steunpunten vermeld staan.

Europa investeert in de toekomst. Deze publicatie en alle projecten komen tot stand met steun van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

kansen voor west